

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19Co/675/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3514201153
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Beáta Čupková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3514201153.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Beáty Čupkovej a sudcov JUDr. Viery Škultétyovej a JUDr. Aleny Záhumenskej v právnej veci navrhovateľa B., zastúpeného V.. proti odporcovi L., o zaplatenie 3.054,06 Eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom, č.k. 4C/156/2014-42 zo dňa 05. mája 2015, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku II. m e n í tak, že odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi 241,11 Eur s úrokom z omeškania vo výške 9,25 % ročne od 09.05.2011 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšujúcej zamietajúcej časti rozsudok okresného súdu p o t v r d z u j e .

Účastníci n e m a j ú p r á v o na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom okresného súdu bola odporcovi uložená povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 857,04 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,25 % ročne z dlžnej sumy od 09.05.2011 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.). Vo zvyšnej časti súd návrh zamietol (výrok II.). Odporcovi náhrada trov konania nebola priznaná (výrok III.). Súd prvého stupňa zmluvu, uzavretú medzi navrhovateľom ako veriteľom a odporcom ako dlžníkom, vyhodnotil ako zmluvu spotrebiteľskú. Použil ust. § 52, § 53 ods. 1, 2, 3, 5 a § 544 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, zákon č. 129/2010 o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy a zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Vychádzal zo zistenia, že odporcovi bol dňa 22.07.2010 poskytnutý revolvingový úver vo výške 1.500 Eur, ktorý sa odporca zaviazal splatiť v 42 splátkach po 80,37 Eur mesačne. Celkom mal podľa uzavretej zmluvy povinnosť zaplatiť 3.375,54 Eur. Titulom zmluvnej odmeny mal navrhovateľovi zaplatiť o 1.875,54 Eur viac, než si reálne požičal. Z uzavretej zmluvy vyvodil, že zmluvná odmena, resp. odplata za poskytnutie revolvingového úveru je v rozpore s dobrými mravmi, nakoľko jej výška je neprimerane vysoká v porovnaní s výškou vyplateného úveru, a preto ju považuje za neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Za neprijateľné zmluvné dojednanie považoval aj RPMN úveru vo výške 51,49 %, ktorá prevyšuje priemernú RPMN za úver a tiež úroky vo výške 70,01 % ročne, ktoré niekoľkonásobne prevyšujú úrokové sadzby pri spotrebiteľských úveroch poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy. Uviedol, že dohoda o výške úrokov alebo odmeny za poskytnutie úveru i napriek tomu, že výška úrokov alebo odmeny nie je zákonom stanovená a tieto sú predmetom voľného zmluvného dojednania medzi účastníkmi zmluvného vzťahu, sa nesmie priečiť dobrým mravom, inak je neplatná, a to bez možnosti jej dodatočnej modifikácie (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 26.04.2012, sp. zn. 5Cdo/26/2011). Zmluvné dojednanie, ktoré oprávňuje navrhovateľa na takúto neprimerane vysokú zmluvnú odmenu, splatnosť tejto odmeny ihneď pri poskytnutí úveru a jednostranné započítanie tejto odmeny s pohľadávkou dlžníka na vyplatenie schválených úverových prostriedkov, považoval za neprijateľnú zmluvnú podmienku, a teda neplatnú podľa § 53 ods.

5 Občianskeho zákonníka, pretože je výrazne v neprospech odporcu ako spotrebiteľa. Z uvedeného vyvodil, že odporca mal povinnosť splácať len istinu poskytnutého úveru vo výške 1.500 Eur, pričom doposiaľ už uhradil sumu 321,48 Eur. S prihliadnutím na ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, účinného od 01.05.2014, dospel k záveru o premlčaní splátok, ktoré mal odporca uhradiť v období od 14.01.2011 do zosplatnenia dluhu dňom 08.05.2011 (4 splátky po 80,37 Eur). Uviedol, že navrhovateľ tieto neuplatnil v trojročnej premlčacej dobe. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p.

Proti zamietajúcej časti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že odporcu zaviazal na zaplatenie žalovaného nároku, ktorý bol zamietnutý, ako aj k náhrade trov konania a k náhrade trov právneho zastúpenia, alternatívne, aby odvolací súd zrušil rozsudok a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Namietal absolútnu nepreskúmateľnosť záverov, ktoré súd prijal, z obsahu odôvodnenia nevyplýva a nemožno zistiť, či súd aplikoval právny predpis a jeho názor je podložený aj relevantnými ustanoveniami právnej normy, z akých skutkových a právnych premís súd vychádzal, ak dospel k uvedenému záveru. Uviedol, že zákonodarca určil, že maximálna odplata bude explicitne regulovaná aj po zrušení zákona č. 258/2001 Z. z., preto otázka odplaty nemá byť posudzovaná podľa dobrých mravov, ale podľa osobitnej právnej úpravy. Za použitia ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka v znení platnom ku dňu uzatvorenia zmluvy konštatoval zákonom stanovenú reguláciu celkovej odplaty v súvislosti so spotrebiteľským úverom. Uviedol, že za obvyklú odplatu na finančnom trhu je možné považovať priemernú hodnotu, ktorá vyjadruje rovnovážny stav všetkých poskytovaných spotrebiteľských úverov. V danom prípade odplata zo zmluvy bola tvorená iba dohodnutým úrokom. V období, kedy došlo k uzavretiu zmluvy o revolvingovom úvere, bola priemerná odplata na úrovni 50,00 %. Hodnota odplaty, dohodnutá v zmluve (RPMN úveru), uvedenú hranicu podstatným spôsobom, teda o viac ako 20 % neprevyšovala. Domáhal sa, aby súd pri pochybnostiach ohľadne výšky úrokov určil, aká výška je primeraná a v súlade s takýmto posúdením rozhodol. Za nepreskúmateľný a nesprávny považoval záver súdu o tom, že odplata v zmluve je v celom rozsahu neprimeraná a v časti 4 splátok úveru (od 14.01.2011 do 08.05.2011) je úver premlčaný.

Krajský súd preskúmal vec podľa § 212 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa je čiastočne dôvodné. Vo veci rozhodol bez pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p.

Okresný súd žalobný návrh navrhovateľa nad priznanú sumu 857,04 Eur s príslušenstvom zamietol, keď dospel k záveru, že žalovaná zmluvná odmena je v rozpore s dobrými mravmi. Mal za to, že zmluvná odmena, resp. odplata za poskytnutie úveru je neprimerane vysoká v porovnaní s výškou vyplateného úveru, preto ju považoval za neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka s následkom jej neplatnosti. Zároveň za neprijateľné zmluvné dojednanie považoval RPMN úveru, ktoré prevyšuje priemernú RPMN za úver a tiež úroky vo výške 70,01 % ročne, ktoré niekoľkonásobne prevyšujú úrokové sadzby pri spotrebiteľských úveroch poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy. V zamietajúcej časti zohľadnil navrhovateľom uplatňované premlčané splátky, na ktoré bol povinný prihliadať v zmysle § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa.

Rozsudok alebo uznesenie, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno v zmysle ust. § 205 ods. 2 O.s.p. odôvodniť len okolnosťami uvedenými v tomto zákonom ustanovení. Navrhovateľ v súvislosti s uplatneným dôvodom podľa § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p. namieta, že rozhodnutie súdu prvého stupňa spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dôvod na odvolanie podľa citovaného zákonného ustanovenia je podľa súdnej praxe daný v prípade mylnej aplikácie a výkladu právnej normy na zistený skutkový stav, alebo použitie právnej normy, ktorú na skutkový stav vôbec nemožno použiť.

V prejednávanej veci navrhovateľ v odvolaní zotrváva na stanovisku, že dojednaná zmluvná odmena, resp. odplata za požičanie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o revolvingovom úvere nie je v rozpore s dobrými mravmi.

Medzi navrhovateľom ako veriteľom a odporcom ako dlžníkom bola dňa 22.07.2010 uzatvorená zmluva o revolvingovom úvere, na základe ktorej poskytol navrhovateľ odporcovi úver vo výške 1.500 Eur, ktorý sa odporca zaviazal zaplatiť spolu s úrokom v 42 mesačných splátkach po 80,37 Eur v termínoch splatnosti podľa splátkového kalendára dohodnutého v zmluve, vždy 14. deň v mesiaci. Titulom zmluvnej odmeny

mal odporca uhradiť navrhovateľovi o 1.875,54 Eur viac, než koľko si reálne požičal. Účastníci v zmluve dojednali predpokladanú RPMN za úver 70,01, ročnú úrokovú sadzbu úveru 70,01, priemernú RPMN za úver 51,49.

Právny vzťah, vzniknutý medzi účastníkmi konania, je záväzok zo spotrebiteľskej zmluvy podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a podľa § 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy.

Náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere upravuje ust. § 9 zákona č. 129/2010 Z. z. Podľa odseku 2 písm. l) citovaného zákonného ustanovenia zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia. Pri nesplnení podmienok podľa ust. § 9 ods. 2 písm. l) je podľa § 11 ods. 1 písm. b) citovaného zákona sa poskytnutý spotrebiteľský úver považuje za bezúročný a bez poplatkov.

Pokiaľ zmluva o revolvingovom úvere, tak ako tomu je v danom prípade, obsahuje výšku mesačnej splátky, ktorou súčasťou je splátka istiny (úveru) plus úroky za celú dobu čerpania úveru, nie je splnená zákonná náležitosť, vymedzená v ust. § 9 ods. 2 písm. l). Dôsledkom porušenia tejto povinnosti je, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Súdnou praxou už bolo ustálené, že uvedenie výšky, počtu a termínov splátok istiny a úrokov znamená povinnosť veriteľa uviesť rozčlenenie jednotlivých čiastok, nestačí teda uviesť len celkovú výšku mesačných splátok, ale je potrebné uviesť, aká presná suma zo splátky pripadne na úhradu istiny a koľko na úhradu úroku.

Napriek uvedenému odvolací súd súhlasí aj s právnym záverom súdu prvého stupňa, podľa ktorého zmluvná odmena, resp. odplata za poskytnutie úveru je v danom prípade v rozpore s dobrými mravmi, a to s ohľadom na výšku, ktorá je neprimerane vysoká v porovnaní s výškou vyplateného úveru. Aj keď Občiansky zákonník neobsahuje legálnu definíciu pojmu dobré mravy, právna teória a ustálená súdna prax pod pojmom dobré mravy rozumie pravidlá morálneho charakteru, všeobecne platné v demokratickej spoločnosti, v ktorej sa uplatňuje a presadzuje vzájomná slušnosť, ohľaduplnosť a vzájomné rešpektovanie, pričom tieto pravidlá ako súhrnu určitých etických a kultúrnych noriem v spoločnosti sú všeobecne uznávané a je daný všeobecný záujem na ich rešpektovaní. Dobré mravy netvoria pevný a uzavretý normatívny systém, ale sú skôr merítkom etického hodnotenia konkrétnej situácie a jej súladu so všeobecne uznávanými pravidlami slušnosti a poctivého konania. V tomto zmysle sa odvolaciemu súdu javí namiesto dojednania o úrokoch z konkrétneho úveru s ohľadom na jeho výšku, splatnosť, ale aj iné okolnosti, ktoré by mohli byť podstatné, porovnať s úrokmi z iných obdobných úverov, ktoré v danom mieste a čase boli poskytované inými veriteľmi. Výsledok takéhoto porovnania potom môže byť podkladom pre posúdenie, čo dojednania úrokov z úveru v danej konkrétnej situácii nie je v takom rozpore s pravidlami slušnosti a poctivého konania, že musí byť vyhodnotené ako rozporné s dobrými mravmi.

Neprimerane vysoké úroky, dojednané pri zmluve o spotrebiteľskom úvere, sú všeobecne považované za odporujúce uznávaným pravidlám správania a právnym princípom spoločenského poriadku, a teda sú v rozpore s dobrými mravmi.

Dojednania úrokov z úveru pre fyzickú osobu v rozsahu 70,01 % porušuje aj podľa odvolacieho súdu uvedené pravidlá morálneho charakteru, v dôsledku čoho je takto dojednaná odplata (zodpovedajúca sume, ktorá o 1.875,54 Eur prevyšuje úver poskytnutý v sume 1.500 Eur) v rozpore s dobrými mravmi, a tak je správny záver súdu prvého stupňa, že takto dojednaná zmluvná odmena za poskytnutý spotrebiteľský úver je pre rozpor s dobrými mravmi podľa § 3 Občianskeho zákonníka dojednaná neplatne, čím navrhovateľovi nárok na zmluvnú odmenu nepatrí.

Pokiaľ v danom prípade bol odporcovi poskytnutý spotrebiteľský úver vo výške 1.500 Eur, mal navrhovateľ nárok na vrátenie čerpaných finančných prostriedkov v uvedenej výške (1.500 Eur). Odporca z poskytnutého úveru zaplatil 4 splátky po 80,37 Eur, ktoré plnenie súd prvého stupňa pri rozhodovaní správne zohľadnil. Súd prvého stupňa vyslovil názor, že splátky vo výške 321,48 Eur (4 splátky po 80,37 Eur, splatné od 14.01.2011 do 08.05.2011 sú premlčané (odporcu tak zaviazal len k plneniu v sume 857,04 Eur s prísl.), s ktorým názorom sa odvolací súd nestotožňuje.

Podľa §103 Občianskeho zákonníka, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

Citované zákonné ustanovenie upravuje situáciu, keď bolo dohodnuté plnenie v splátkach. V takom prípade je dlžník povinný uhradiť každú dohodnutú splátku k určitému termínu. Splatnosť jednotlivých splátok neovplyvňuje splatnosť celého dlhu. Premlčanie sa tak viaže len na jednotlivé splátky a nie na celý dlh. V prípade, ak niektorá splátka nie je včas zaplatená, môže byť dohodnutá, prípadne stanovená rozhodnutím, tzv. strata výhody splátok, Predčasnú splatnosť peňažného záväzku môže veriteľ za podmienok stanovených v § 53 ods. 8 Občianskeho zákonníka (v znení k 14.01.2011) vyvolať jednostranným právnym úkonom. V posudzovanej veci k tomu došlo oznámením o zosplatnení dlhu zo dňa 08.05.2011. Nezaplatenú splátku, splatnú dňa 14.01.2011, ktorá zosplatnenie dlhu vyvolala, možno v zmysle § 103 Občianskeho zákonníka považovať za premlčanú, ak uplynula trojročná premlčacia doba, ktorá začala plynúť prvým dňom nasledujúcim po splatnosti nesplnenej splátky. Pokiaľ navrhovateľ uplatnil žalobný návrh na súde dňa 07.02.2014, uplynula premlčacia doba tejto splátky, splatnej 14.01.2011, preto je v tejto časti návrh navrhovateľa, ohľadne sumy 80,37 Eur, nedôvodný.

Pokiaľ okresný súd výrokom I, ktorý nadobudol právoplatnosť, priznal navrhovateľovi nárok v sume 857,04 Eur s prísl., krajský súd popri priznanom nároku, priznal navrhovateľovi aj nárok v sume 241,11 Eur s tým, že zamietajúca časť zodpovedá sume 80,37 Eur (premlčanej splátke), nakoľko krajský súd zhodne s okresným súdom dospel k záveru, že navrhovateľ má nárok len na vrátenie poskytnutého spotrebiteľského úveru.

Z uvedených dôvodov odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku II. a uložil odporcovi povinnosť zaplatiť sumu 241,11 Eur (1.500 Eur mínus uhradené splátky v sume 321,48 Eur mínus premlčaná splátka v sume 80,37 Eur) spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,25 % ročne z dlžnej sumy od 09.05.2011 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšujúcej časti zamietajúci rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil.

Vzhľadom na to, že každý z účastníkov mal čiastočný úspech vo veci, odvolací súd podľa § 224 ods. 2 a § 142 ods. 2 O.s.p. rozhodol, že účastníci nemajú právo na náhradu trov konania.

Rozhodnutie senátu bolo prijaté jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.